

**VLADA CRNE GORE
MINISTARSTVO PRAVDE**

**PLAN PRAĆENJA IMPLEMENTACIJE
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM
POSTUPKU
za period septembar 2015 – septembar 2017. godine.**

Podgorica, septembar 2015. godine

S A D R Ź A J

I. UVOD

II. PREGLED NAJZNAČAJNIJIH NOVINA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

III. MEHANIZMI PRAĆENJA IMPLEMENTACIJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

3.1 Informisanje stručne i zainteresovane javnosti o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku

3.2 Praćenje realizacije mjera iz akcionih planova za poglavlja 23 i 24 koje se odnose na izmjene i dopune ZKP-a

3.3 Praćenje aktivnosti na ispunjenju privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24

3.4 Praćenje primjene određenih odredaba kroz izradu analiza, informacija i izvještaja

IV. ZAKLJUČAK

I UVOD

Reforma crnogorskog krivično procesnog zakonodavstva rezultirala je donošenjem Zakonika o krivičnom postupku, koji je stupio na snagu 26. avgusta 2009. godine, a godinu dana kasnije, 26. avgusta 2010. godine, počela je primjena u postupcima za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina, dok je puna primjena počela 1. septembra 2011. godine.

Vacatio legis od godinu, odnosno dvije godine dana, bio je predviđen u cilju efikasnije primjene zakonika, čime je data mogućnost svim subjektima krivičnog postupka da se pripreme za primjenu novih zakonskih rješenja, kao i da se u psihološkom smislu stvore uslovi za njihovo bolje prihvatanje.

Zakonik o krivičnom postupku iz 2009. godine predstavljao je izraz novih potreba. S toga, kao osnovni ciljevi novog ZKP-a, izdvojili su se: stvaranje normativnog ambijenta u kojem će konkretni krivični postupci u praksi biti brži i efikasniji, a istovremeno i znatno jeftiniji; dosljedna zaštita Ustavom i međunarodnim aktima garantovanih ljudskih prava i sloboda; usklađivanje rješenja iz osnovnog izvora krivičnog procesnog prava Crne Gore sa drugim zakonima koji se odnose na pitanja krivičnog postupka; adekvatno regulisanje međunarodnih obaveza Crne Gore koje se tiču krivičnoprocesne regulative, kao i uspostavljanje balansa između zahtjeva za efikasnošću krivičnog postupka sa jedne, i zaštite osnovnih ljudskih prava i sloboda, sa druge strane.

Najznačajnije karakteristike novog krivičnog postupka bile su prelazak na državno-tužilačku istragu, nepostojanje sudija porotnika, nastojanje da se poboljša položaj oštećenog, uvođenje sporazuma o priznanju krivice, proširenje kruga krivičnih djela na koja se mogu primijeniti mjere tajnog nadzora, uvođenje postupka za privremeno oduzimanje imovinske koristi, kao i finansijske istrage radi proširenog oduzimanja imovine čije zakonito porijeklo u krivičnom postupku nije dokazano, a teret dokazivanja prenijet je na okrivljenog.

Prateći primjenu novog ZKP-a, a u skladu sa aktivnostima iz Plana implementacije, Ministarstvo pravde je u decembru 2013. godine pripremilo Informaciju o primjeni Zakonika o krivičnom postupku, koju je Vlada usvojila na sjednici od 17. januara 2013. godine. Usvajanjem navedene informacije zaključeno je da dosadašnja primjena novih instituta

ukazuje na efikasnije vođenje krivičnog postupka i dobru saradnju svih učesnika u postupku, ali i da je evidentna potreba za unaprijeđenjem određenih zakonskih rješenja sa aspekta praktične primjene zakona.

Imajući u vidu navedeno Ministarstvo pravde je formiralo radni tim koji je pripremio Informaciju o obimu potrebnih izmjena i dopuna Zakonika o krivičnom postupku, koja je predstavljala polazni dokument za izradu Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku Skupština Crne Gore donijela je 26. juna 2015. godine („Službeni list CG”, br. 35/15), a počeo je da se primjenjuje 15. avgusta 2015. godine.

II PREGLED NAJZNAČAJNIJIH NOVINA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZKP-A

Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku uveo je brojne izmjene i dopune koje uključuju:

- Definisane početke krivičnog postupka i ograničenja određenih prava usljed vođenja krivičnog postupka;
- Unaprijeđenje odredaba o obaveznoj odbrani;
- Dopunu mehanizama zaštite lica koja prijavljuju korupciju u slučajevima kada se saslušavaju kao svjedoci u krivičnom postupku;

- Unaprijeđenje odredaba o mjerama tajnog nadzora, koje uključuju proširenje kataloga krivičnih djela za koja se mogu odrediti, krug lica na koje se mjere tajnog nadzora mogu primijeniti, organe koji ih mogu odrediti i vrijeme njihovog trajanja;
- Unaprijeđenje odredaba o pritvoru;
- Izmjenu odredbe o dostavljanju podataka o elektronskom komunikacijskom saobraćaju i uvođenje odredbe o dostavljanju podataka o bankovnim računima i bankarskim transakcijama;
- Propisivanje mogućnosti da Upravi carina saslušava osumnjičenog u fazi izviđaja;
- Produženje vremena zadržavanja okrivljenog od strane policije i državnog tužioca;
- Propisivanje prava na pritužbu na rješenje o odbacivanju krivične prijave;
- Unaprijeđenje odredaba o kontroli optužnice;
- Proširenje je krug krivičnih djela za koje se može predložiti tj. zaključiti sporazum o priznanju krivice;
- Unaprijeđenje odredaba kojima se uređuje postupak po žalbi i to dopunom odredaba o bitnim povredama krivičnog postupka kao jednog od osnova zbog kojih se presuda može pobijati, jačanja samog postupanja po žalbi i donošenja odluka drugostepenog organa;
- Unaprijeđenje odredaba o predlogu za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

III MEHANIZMI PRAĆENJA IMPLEMENTACIJE ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU

Pored aktivnosti koje su bile usmjerene na unapređenje zakonodavstva, posebno u oblasti pravosuđa, u cilju daljeg napretka prema članstvu u EU, kao i kontinuiranog razvoja crnogorskog društva, svi naponi biće usmjereni na sprovođenje usvojenih propisa.

U cilju kvalitetnog praćenja primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku ministar pravde formiraće radno tijelo koje će činiti predstavnici: Ministarstva pravde, Vrhovnog suda Crne Gore, Vrhovnog državnog tužilaštva, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Uprave carina i Centra za edukaciju nosilaca pravosudne funkcije.

Radni tim navedenog sastava omogućioće funkcionalan rad na praćenju primjene izmijenjenih i dopunjenih odredaba ZKP-a. Ministar pravde će odlukom formirati Radni tim za praćenje primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku, u roku od 15 dana od dana donošenja Plana praćenja implementacije Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a.

Radni tim sastajaće se kvartalno, dok će se izvještaji o realizaciji mjera iz Plana praćenja implementacije Zakona o izmjenama i dopunama ZKP-a izrađivati na polugodišnjem nivou.

Ministarstvo pravde, uz podršku radnog tima, pratiće primjenu izmijenjenih i dopunjenih odredaba ZKP-a kroz sljedeće mehanizme:

- Informisanje stručne i zainteresovane javnosti o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku;
- Realizaciju mjera iz akcionih planova za poglavlja 23 i 24 koje se odnose na izmjene i dopune ZKP-a;
- Realizaciju aktivnosti na ispunjenju privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24;
- Izrađivnje analiza, informacija i izvještaja

3.1 Informisanje stručne i zainteresovane javnosti o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku

AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK
<i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku i prečišćeni tekst Zakonika o krivičnom postupku dostupan na internet adresi Ministarstva pravde</i>	<i>Ministarstvo pravde</i>	<i>III kvartal 2015</i>
<i>Izrada i distribucija flajera o pravu na pritužbu na rješenje o odbacivanju krivične prijave</i>	<i>Ministarstvo pravde uz podršku Ambasade SAD-a u Podgorici</i>	<i>IV kvartal 2015</i>
<i>Izrada i distribucija flajera o institutu sporazuma o priznanju krivice</i>	<i>Ministarstvo pravde uz podršku Ambasade SAD-a u Podgorici</i>	<i>IV kvartal 2015</i>

3.2 Praćenje realizacije mjera iz akcionih planova za poglavlja 23 i 24 koje se odnose na izmjene i dopune ZKP-a

Imajući u vidu činjenicu da je integracija Crne Gore u Evropsku uniju strateški prioritet Vlade Crne Gore, pa je samim tim i ispunjavanje obaveza iz akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 24 od krucijalnog značaja. U Akcionom planu za Poglavlje 23 predviđeno je 10 mjera koje su vezane za implementaciju ZKP-a, dok je u Akcionom planu za Poglavlje 24 predviđeno je 13 mjera.

Ministarstvo pravde pratiće realizaciju mjera iz akcionih planova za poglavlja 23 i 24, koje se odnose na izmjene i dopune ZKP-a, kroz polugodišnje izvještaje o statusu njihove realizacije.

AKCIONI PLAN ZA POGLAVLJE 23 – PRAVOSUĐE I TEMELJNA PRAVA

Pregled mjera koje se odnose na izmjene i dopune ZKP-a

- **2.2.1.10** - Jačanje kapaciteta ljudskih resursa Uprave policije putem povećanog broja radnih mjesta za državne službenike za realizaciju mjera tajnog nadzora (MTN);
- **2.2.1.11** - Definisanje i organizacija specijalističkih obuka u zemlji i inostranstvu za trenere i službenike za mjere tajnog nadzora i istraživanje i razvoj za oblasti: nadzora telekomunikacija i interneta, operativnu tehniku i opservaciju i novodonijeta uputstva;
- **2.2.1.12** - Opremanje Odsjeka za posebne provjere materijalno-tehničkim sredstvima u skladu sa EU standardima, na osnovu prethodne analize (IT i oprema posebne namjene za sprovođenje istraga i nadzora, audio, video i GPS uređaji, unaprijeđenje sistema za tajni nadzor telekomunikacija i interneta, vozila i materijalno-tehnička sredstva i dr);
- **2.2.1.13** - Opremanje Jedinice za prikrivene isljednike materijalno-tehničkim sredstvima u skladu sa EU standardima (specijalizovana vozila, IT i oprema za zaštitu i prikupljanje dokaza, materijalno-tehnička sredstva i dr.);

- **2.2.2.3** - Sprovoditi obuke o izmijenjenim i dopunjenim odredbama ZKP-a svih aktera krivičnog postupka (policijskih službenika, državnih tužilaca, sudija, službenika Uprave carina, Poreske uprave, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, advokata);
- **2.2.2.4** - Praćenje primjene izmijenjenih i dopunjenih odredaba ZKP-a
- **2.2.2.5** - U cilju efikasne primjene Zakonika o krivičnom postupku izmijeniti Zakon o carinskoj službi u smislu razrade ovlašćenja za preduzimanje mjera tokom izviđaja;
- **2.2.3.2** - Donijeti Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću kojim će se urediti postupak vođenja finansijskih istraga i institut oduzimanja imovine (matrijalne i procesne odredbe o oduzimanju imovine, odredbe o njenom upravljanju, staranju i povraćaju);
- **2.2.6.2** - Donijeti Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću kojim će se urediti postupak vođenja finansijskih istraga i institut oduzimanja imovine (matrijalne i procesne odredbe o oduzimanju imovine, odredbe o njenom upravljanju, staranju i povraćaju);
- **2.2.9.1** - Unaprijediti sistem analiziranja i praćenja tužilačkih odluka izmjenom ili uvođenjem novih pravila o preispitivanju tužilačkih odluka koje se odnose na: odbacivanje ili prihvatanje krivičnih prijava, preliminarne istrage (izviđaj) i optuženja, ako i vođenju evidencija o preispitanim tužilačkim odlukama.

AKCIONI PLAN ZA POGLAVLJE 24
– PRAVDA, SLOBODA I BEZBJEDNOST
Pregled mjera koje se odnose na
izmjene i dopune ZKP-a

- **6.2.1** - Izmjene i dopune Zakona o odgovornosti pravnih lica za krivična djela - usaglašavanje sa članom 6 tačke a) i e) Okvirne odluke 2008/841 u pogledu kazni za pravna lica;
- **6.2.27** - Unaprijeđenje kapaciteta i efikasnosti jedinice za realizaciju mjera tajnog nadzora;
- **6.2.27.2** - Izraditi Uputstvo o primjeni mjera tajnog nadzora i Uputstvo o korišćenju sredstava za posebne operativne potrebe
- **6.2.27.3** - Povećati broj izvršilaca za MTN
- **6.2.3.1** - Praćenje primjene izmijenjenih i dopunjenih odredaba ZKP-a;
- **6.2.31** - Jačanje kapaciteta i efikasnosti jedinice za prikivrene isljednike

- **6.2.31.4** - Opremanje Jedinice za prikrivene isljednike materijalno-tehničkim sredstvima kroz postupak nabavke: setova za prikupljanje dokaza i zaštitu službenika, nabavka i održavanje civilnih vozila, nabavka IT opreme, nabavka komunikacione opreme i održavanje i nadogradnja postojeće;
- **6.2.31.8** - Sprovoditi obuke postojećih prikriivenih isljednika i početak sopstvenog programa obuke za selekciju novih prikriivenih isljednika;
- **6.2.32** - Definisane i organizacija specijalističkih obuka u zemlji i inostranstvu za trenere i službenike za mjere tajnog nadzora i istraživanje i razvoj za oblasti: nadzora telekomunikacija i interneta, operativnu tehniku i opservaciju i novodonijeta uputstva;
- **6.2.34** - Opremanje Odsjeka za posebne provjere materijalno-tehničkim sredstvima u skladu sa EU standardima, na osnovu prethodne analize (IT i oprema posebne namjene za sprovođenje istraga i nadzora, audio, video i GPS uređaji, unaprijeđenje sistema za tajni nadzora telekomunikacija i interneta, vozila i materijalno-tehnička sredstva i dr.);
- **6.2.35** - Nabavka i opremanje prostora i vozila za stalni i mobilni komandni centar za mjere tajnog nadzora
- **6.2.47** - Donijeti Zakon o oduzimanju imovine stečene kriminalnom djelatnošću kojim će se urediti postupak vođenja finansijskih istraga i institut oduzimanja imovine (materijalne i procesne odredbe o oduzimanju imovine, odredbe o njenom upravljanju, staranju i povraćaju);

- **8.4** - Organizovati obuke službenika u zemlji i inostranstvu za: korišćenje mjera tajnog nadzora u prikupljanju dokaza protiv organizovanih kriminalnih grupa (dio kroz IPA2012); međunarodne istrage i zajednički istražni timovi i novi pojavni oblici droga i načini otkrivanja (posebno u slučaju sintetičkih droga i laboratorija za njihovu proizvodnju).

3.3 Praćenje realizacije aktivnosti na ispunjenju privremenih mjerila u poglavljima 23 i 24

Za poglavlja 23 i 24 Evropska unija je postavila 83 privremena mjerila, od čega se tri mjerila direktno odnose na izmjenu i dopunu ZKP-a, odnosno njegovu implementaciju, i to:

- **Privremeno mjerilo 27** - Crna Gora revidira svoj Zakonik o krivičnom postupku kako bi prekrivični postupak postao djelotvorniji. Crna Gora uspostavlja novo specijalno tužilaštvo, te značajno ojačava kapacitet policije za vođenje istraga o finansijskim krivičnim djelima. Crna Gora osigurava da su oba tijela dobro povezana s ostalim relevantnim organima, a u značajnoj mjeri je poboljšana razmjena obavještajnih podataka i međuinstitucionalna saradnja;
- **Privremeno mjerilo 29** - Crna Gora revidira Zakonik o krivičnom postupku u cilju efektivnijeg prekrivičnog postupka. Crna Gora uspostavlja novo Specijalno tužilaštvo koje treba da dovede do boljeg uspostavljanja prioriteta u slučajevima teških krivičnih djela, boljoj specijalizaciji zaposlenih i supstancijalno unaprijeđenoj saradnji među institucijama i razmjeni podataka;
- **Privremeno mjerilo 33** - Crna Gora usvaja proceduru za zatvaranje krivičnih slučajeva u skladu s najboljim praksama EU. To podrazumijeva i obavezu valjanog obrazloženja odluke navodnom oštećenom, kao i stvaranje pravne mogućnosti za reviziju odluke tužioca o odbacivanju krivične prijave.

Imajući u vidu značaj ispunjavanja postavljenih mjerila za dalji napredak u oblasti vladavine prava, a shodno novom pristupu u pregovorima, Vlada Crne Gore je, kao jedan od prioriteta svog rada u predstojećem periodu, definisala primjenu mjera i aktivnosti iz privremenih

mjerila EK. Ministarstvo pravde pratiće realizaciju mjera iz privremenih mjerila kroz već uspostavljeni mehanizam za praćenje ispunjavanja tih mjerila.

3.4 Praćenje primjene određenih odredaba kroz izradu analiza, informacija i izvještaja

AKTIVNOST	NADLEŽNI ORGAN	ROK
<i>Izraditi Analizu krivičnih predmeta u kojima je podnijeta pritužba na rješenje državnog tužioca o odbacivanju krivične prijave</i>	<i>Ministarstvo pravde Vrhovno državno tužilaštvo</i>	<i>III kvartal 2016 III kvartal 2017</i>
<i>Izraditi Izvještaj o primjeni instituta sporazum o priznanju krivice</i>	<i>Ministarstvo pravde Vrhovno državno tužilaštvo</i>	<i>III kvartal 2016 III kvartal 2017</i>
<i>Izraditi Informaciju o primjeni mjera tajnog nadzora</i>	<i>Ministarstvo pravde Ministarstvo unutrašnjih poslova Vrhovni sud Crne Gore, Vrhovno državno tužilaštvo</i>	<i>IV kvartal 2016</i>
<i>Izraditi Informaciju o broju sprovedenih radnji u krivičnom postupku od strane savjetnika u Državnom tužilaštvu</i>	<i>Ministarstvo pravde Vrhovno državno tužilaštvo</i>	<i>II kvartal 2017</i>

IV ZAKLJUČAK

Glavni cilj donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku bio je osavremenjivanje ZKP- a na osnovu dobre prakse evropskih i država u regionu, kao i dalje unaprjeđenje određenih postojećih rješenja kako bi Crna Gora imala jedan savremeni i evropski Zakonik o krivičnom postupku, koji će predstavljati dobru osnovu za borbu protiv svih oblika kriminala.

Polugodišnji izvještaji o sprovođenju aktivnosti u cilju praćenja primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku biće glavni indikatori uspješnosti sprovedene reforme.

Budući da Plan praćenja implementacije Zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku obuhvata period od dvije godine i to septembar 2015 - septembar 2017. godine, Ministarstvo pravde će, po isteku perioda realizacije ovog Plana, odlučiti da li će se izraditi novi plan sa konkretnim aktivnostima za dalju implementaciju.